

Dil ve Dünya: Dillerin İşleyişi ve Devingenliği

André MARTINET'ye Saygı Oturumu

Prof. Dr. Berke Vardar anısına 8- 9 Aralık 1999 tarihlerinde “Dil ve Dünya: Dillerin İşleyişi ve Devingenliđi” başlığı altında düzenlenen II. Kollokyumda 1999 yılında yitirdiğimiz XX. yüzyılın en önemli kuramcılarında Fransız İşlevsel Dilbilim Okulu'nun kurucusu André Martinet'ye saygı oturumu düzenlenmiştir.

Berke Vardar'ın yakın dostu olan André Martinet 6 Mayıs 1988 tarihinde Sorbonne'da 80. dođumđünü onuruna düzenlenen toplantıda Berke Vardar'ın işlevsel dilbilimi en iyi anlayıp uygulayan bir araştırmacı olduğunu vurgulamış ve bundan büyük bir mutluluk duyduğunu belirtmiştir. Türkiye'ye ilk kez 1980 yılında gelip, İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokul'unda konferans veren büyük dilbilimcinin, I. Dil ve Dünya: Dillerin İşleyişi ve Devingenliđi Kollokyumu'na katılması da Berke Vardar'a olan dostluğunun bir göstergesidir.

Bu oturuma işlevsel dilbilim okulunun önemli kuramcılarında Henriette Walter, araştırmalarını işlevsel örnekçe doğrultusunda geliştiren Teta Simeonidou- Christidou , Berke Vardar'ın öğrencisi ve yaklaşık 20 yıl boyunca birlikte çalıştığı Prof.Dr. Erdim Öztokat katılmıştır.

Henriette Walter konuşmasında André Martinet'nin bilimsel yaklaşımlarıyla kişiliği arasındaki benzerliklerin altını çizmiştir: André Martinet insanlara dilbilimsel bütünceleri çözümler gibi yaklaşırdı, sorun ya da güçlük çıkaranaı gözardı etmeksizin, insanları oldukları gibi tüm yönleriyle kabul ederdi . André Martinet ile 37 yıl birlikte çalışan Henriette Walter dilbilimcinin kendisine yöneltilen en yalın sorulara bile her zaman büyük bir sabır ve açık seçikle yanıt verdiğini belirtmiştir.

Axiologie Lexicale (Sözlüksel Deđerbilim) başlıklı konuşmasında Teta Simeonidou- Christidou, André Martinet'nin belirlediği anlambilim, değerbilim ayırımına değinmiş, dilbilgisel birimlerin gösterilenleriyle sözlüksel birimlerin gösterilenlerinin ne denli farklı olduğunu belirtmiştir. Dilbilimci, André Martinet'nin işlevsel sözlükbirimsel girişlerin çeviri etkinliğine ışık tutabileceği

görüşünü savunduğunu da dile getirmiştir. Hiç kuşkusuz, göstergelerin değerbilimsel incelemesi, çevirmenlere son derece önemli bir yardım kaynağı olacaktır.

Hem doktora çalışmasında hem de daha sonraki araştırmalarında İşlevsel dilbilim örnekçesinden yararlanan Prof. Dr. Erdim Öztokat, konuşmasında André Martinet işlevselciliğinin Berke Vardar tarafından nasıl yorumlandığını dile getirmiştir. Dilbilimci çözümlemesinde öncelikle Berke Vardar'ın 6 Mayıs 1988'de Sorbonne'da André Martinet'nin 80. doğum yılı onuruna düzenlenen toplantıda sunduğu bildiriden yararlanmışır.

Bugün, bu sunuş yazımızda adı geçen değerli dilbilimcilerden André Martinet, Berke Vardar gibi Erdim Öztokat da aramızda değil. Ancak İstanbul Üniversitesi Fransız Dili Edebiyatı, Fransızca Mütercim Tercümanlık, Fransızca Öğretmenliği anabilim dalları İşlevsel

Dilbilim Okulu'nun kuramsal ve uygulamaya yönelik çalışmalarından yararlanmayı sürdürmektedir.

Doç Dr. Emel ERGUN

Istanbul Üniversitesi